

BOGDAN
CREȚU

Mai puțin
decât dragostea

roman

POLIROM
2026

Cuprins

Un samovar.....	7
Soba din Uranus.....	27
O casă de păpuși.....	83
Îngerul cu vână de bou.....	141
„Ești prințesa vieții mele“.....	213
Paradisul (1).....	237
Dumnezeu a murit! Trăiască Partidu'!.....	287
Singura versiune posibilă.....	315
Să-mi mângâi bătrânețea... ..	351
Începutul și sfârșitul a toate.....	381
Paradisul (2).....	403
O prăpastie spre care alergi fericit.....	463

N-au primit cine știe ce. Cât să-și acopere datoria la bancă și câteva milioane pe deasupra. Banii deveniseră mari între timp. Și-ar fi putut cumpăra din suma aia o bicicletă. Lor le trebuia însă o casă. Norocul a fost că mama cunoștea pe cineva care avea în Glina o casă bătrânească, din chirpici. A rămas că, dacă o lipesc și o aranjează, se pot muta acolo. Li s-a promis că nu le va deranja nimeni. Și așa s-au trezit că o iau de la capăt.

Nu a fost rău acolo. Parcă se mutaseră într-o lume a femeilor. Femeile cărau lutul cu roabele, numai ele știau de unde, aduceau găleți cu apă, tăiau paiele cu o toporișcă, amestecau totul călcând cu picioarele goale, apoi turnau cărămizile în tipare. La final, nivelau cu o sfoară. În două-trei zile, se albeau chirpanii și erau buni pentru zidit. Au mai ridicat o bucătărioară de vară așa. A muncit alături de mama ei, a amestecat lut cu paie și bălegar de cal, cum le-au învățat niște femei de pe uliță. Au lipit pereții, i-au îndreptat, au vărui. Au pus și dușumele din scândură pe jos, ca să nu se mai ridice praful. Au bătut carton smolit nou pe acoperiș. Au cârpit gardul din uluci, l-au vărui. Când au terminat, s-au dus și banii. Schimbaseră o cămăruță pe o cocioabă la marginea lumii. Soțul uneia dintre vecine le-a ajutat și le-a cărat cu o căruță trasă de-o mârtoagă mobila din fosta lor cameră. A fost primul bărbat pe care l-au văzut acolo. Era sfârșit de mai când s-au mutat. Asta a fost bine. În curte aveau un liliac, un cireș, o salcie. Și un nuc bătrân. Și câțiva salcâmi de-a lungul locului. Au primit câțiva pui de la o bătrână, le-au făcut un coteț.

— Nu vă puteți descurca altfel, mamă, trebuie să vă creșteți câteva găinuțe, să faceți câteva straturi. Altfel de unde? Că sunteți sărace și

singure. Altfel n-ați fi ajuns aci, printre noi. Dar Dumnezeu e mare, are el grijă și de noi.

Oamenii din jurul lor erau buni. Săraci, dar buni. Nu se simțiseră niciodată mai în siguranță decât printre ei. Cu vremea, le-au mai învățat și cum să facă tizic. În casă aveau un fel de sobă oarbă, care unea holul cu odaia. Aveau și o plită. Asta era bine. Dacă aveau grijă și se chiverniseau, puteau aduna niște vreascuri pentru iarnă. Și tizic.

— Cu tizicul treci iarna, că doar n-o să ardeți salcâm, mamă. Că de unde bani de lemne? E scumpe, zici că-i aur.

Au învățat să facă și tizic. Balegă se găsea la discreție, la marginea gropii de gunoi. Cum zicea tanti Anicuța?

— Balegă e căcălău, mamă.

Și râdea cu gura ei știrbă.

Au învățat repede și cum e cu tizicul. La început le-a fost silă. Dar s-au uitat la ceilalți oameni cum munceau. Știau că nici o muncă nu e rușinoasă. Orice muncă îți dă demnitate. Nedemn e să mori de foame. Ceea ce se putea întâmpla dacă nu se zbăteau. Le era bine acolo. Trăiau înconjurate de oameni blânzi. De femei și de copii. Bărbații erau mereu plecați. Reveneau toamna târziu. De-aia era o lume primitoare. Lumea e mai blândă când bărbații lipsesc.

— Sunt și bărbați buni. Nu sunt îngustă la minte, nu neg asta. Dar nu i-am întâlnit eu. Acolo, la marginea lumii, unde am crescut, mai toți erau bețivi, violenți, agresivi. Niște brute. Încă nu știam. Aveam să aflu.

Oftează. Dar el? El chiar pare un tip de treabă. E atât de timid! Și de stângaci. Ezită de șapte ori până să facă un gest. Dacă n-ar fi fost ea, n-ar fi

ajuns nici în zece zile la capătul apropierii dintre ei. Ar fi vorbit și-ar fi vorbit. Ar fi mângâiat-o pe păr. Ar fi strâns-o-n brațe. Cu grijă. Cu tandrețe. Dar nu și-ar fi dat voie să ia inițiativa. Pare absent tocmai atunci când e mai prezent. Mai implicat. Înăuntru. Fizic. Carne în carne. Dar și atunci păstrează ceva numai al lui. Nu acaparează. L-a observat. Când i-a fost cel mai bine a fost cel mai trist. În loc să atace, s-a retras. În loc să se elibereze, s-a chircit. Asta o atrage la el. Așa e și ea. Mereu a avut o relație suspicioasă, de neîncredere cu bucuria. Ca și cum ar fi fost ceva obscen, care nu se cuvine încercat. Este Vlad un bărbat bun? Nu știe. Așa simte acum. Parcă-l cunoaște dintotdeauna. Își dă seama că-și dorește să nu-i ascundă nimic. Nu e ca și cum s-ar desface până la sâmbure în fața unui iubit. E altfel. Altceva. E ciudat. Se simte fragilă. Dar și liniștită.

A învățat să facă tot felul de lucruri. Să planteze tot felul de legume și să le îngrijească. Nu aveau apă curentă, trebuia s-o care din capătul uliței. O făcea cu drag. Abia aștepta să se întoarcă mama ei din oraș, de la muncă, pentru a-i arăta că totul e la locul lui. Când a tăiat prima roșie din grădină, a simțit o satisfacție cum nu mai încercase până atunci. A pândit-o câteva zile, a descântat-o, i-a vorbit ca unui copil mic. A așteptat să vină mama ei acasă, a spălat-o și a șters-o ca s-o facă lucioasă. Era mare, își amintește perfect că a trebuit să desfacă degetele ca s-o poată cuprinde în palmă. Dar își mai amintește ceva. Și încă foarte precis. A fost pentru prima oară când și-a dat seama că plăcere îi poate produce simțul tactil. A sucit roșia aia pe toate părțile și a mângâiat-o, i-a desenat conturul cu degetele, a strâns-o cât să-i simtă carnea

fermă, dar delicată, și-a plimbat-o mai întâi pe obraji, apoi pe gât, pe clavicule. I-a venit s-o rostogolească mai departe, dar s-a rușinat.

Se oprește. Ce i-o fi venit să spună toate astea? Nu era nevoie, amănunte lipsite de eficiență. Sau nu? Vlad zâmbește. Dar nu insinuant. Nici ironic. Mai curând duios. Nu-și ridică privirea din cearșaf. Dar nici nu e nevoie, i-a simțit zâmbetul ca pe un foșnet. Nu are nimic abraziv în el. Foșnește ca măta-sea. Ca satinul. Acoperă fără să sufoce. Încălzește și răcorește în același timp. Ia conturul trupului, dar alunecă atunci când e nevoie. Se-ntoarce cu fața în sus. Îl împunge cu cotul drept în coaste. Chicotesc.

— Bun, să depășim acest moment.

A preluat bucuroasă aproape toate sarcinile casei. A făcut de toate, așa cum făceau toate fetele acolo. Băieții lipseau și ei. Dispăreau dimineața și reveneau după apusul soarelui. Își repetau conștiincioși rolul de bărbați. Uneori absentau mai mult și după câteva zile câte o dubă de poliție oprea la poartă. Unii reveneau, alții nu. Oricum, nu-și manifestau răutatea în vecinătate.

Și-a terminat clasa a VIII-a la școala din sat. Mama ei făcea naveta la oraș. Se ajungeau. Le era mai bine decât în cambuza în care nu găsiseră loc nici pentru păpușă. Aici încropiseră o masă și o canapea în curte, la umbra cireșului. Era atâta spațiu, că nu le venea să creadă. Jumătate de an huzureau la soare. A stat mult afară, la soare, în vânt. Asta i-a făcut bine, a crescut înaltă, plină de vigoare. O depășise pe maică-sa. Nu mai era o copilă. Nu-și mai putea ascunde frumusețea. Dar nici nu se simțea amenințată. Nu ieșea din curte decât până la școală și înapoi.

În rest, stătea sub cireș și citea. Era singura din clasă care împrumuta la fiecare două-trei zile cărți de la biblioteca școlii. Cărți vechi, de când era elevă mama ei. Le citeau împreună uneori. Are amintiri frumoase de-atunci. Aproape că-l uitaseră pe taică-su. La sărbători, când morții se cereau pomeniți, împărțeau pachete la biserică. În rest, trăiau netulburate de nimeni. Nu s-au certat niciodată.

Când și când, mama ei o mai îndemna să iasă din curte, să-și caute colegele, să stea de vorbă. Nu-i prea venea. Nu simțea nevoia. Avea de lucru în curte. Avea cărți. Dar mai era ceva. Colegele ei erau altfel. Visau să dea lovitura. Să îl găsească pe Făt-Frumos, care să le ducă în cea mai bună lume. Să termine cu sărăcia. Credeau în minuni. Multe au ajuns vai de ele, traficate de toți ticăloșii. Erau victimele perfecte. Inevitabile. Nimeni n-a făcut niciodată nimic pentru ele. Cum să nu fie naive? Cum să nu-și dorească să scape de sărăcie? Și ea-și dorea asta. Dar nu oricum. Nu uitase îndemnul tatălui din clipa morții. Dar nu oricum. Asta nu. Nu găsea aproape nimic de discutat cu celelalte fete. Unele o considerau prea cuminte. Altele, proastă de-a binelea.

— Fată, tu ai să mori în cocioaba aia cu mă-ta, i-a zis una. Prea ești fraieră. Tu nu te uiți în oglindă? Tu știi câți bani poți face numai clipind din gene și dând puțin din cur?

Mai toate abandonaseră școala. În clasa a VIII-a abia dacă mai erau 15 copii cu totul. Doi băieți, restul fete. Dar și ele veneau rar. Nu le exmatriculau ca să nu se desființeze școala și să nu rămână profesorii fără slujbă. Unde dispăreau? Ce făceau? Se luau cu viața. N-aveau prea multe variante. Fetele mai frumoșele ajungeau prostituate. Rar care se mai întorcea acasă.

Care reveneau aveau plozi de la 14-15 ani. Băieții înfundau școlile de corecție, deveneau șuți, tâlhari și-i așteptau ani lungi de pușcărie.

Și mai era ceva. Mai toți copiii și adolescenții, de fapt și femeile, și bătrânii, trăiau cotrobăind în groapa de gunoi de la marginea satului. Aveau și un nume: Ochiul Boului. Așa ziceau. Mă duc la Ochiul Boului. Căutau acolo obiecte încă folosibile, pe care să le poată vinde. Orice. Haine. Jucării. Veselă veche. Lucruri de pe vremea lui Pazvante. Cauciucuri. Cărți. Piese de biciclete. Portiere de Dacii. Fier vechi. Volane. Cărucioare. Damigene. Scule. Televizoare stricate. Unele funcționau. Cele din cutii de lemn, alb-negru. Discuri. Lenjerii de pat. Mobilă bună. Tot ce-ți puteai imagina se putea găsi acolo. Cu mirosul erau obișnuiți oricum. Și ele îl observaseră în primele zile, după aia li se impregnase în piele.

— Locul ăla nu ți-l poți imagina dacă nu l-ai văzut. Era uriaș. Un munte de deșeuri, de resturi, pe care nu-l puteai înghiți cu privirea. Știi despre ce mi-am dat seama mai târziu? Groapa aia de gunoi a fost mallul nostru. Puștani de-acum se duc măcar o dată pe săptămână la mall. Asta îi legitimează. Să-și cumpere lucruri inutile de-acolo. Să fie văzuți, să se întâlnească acolo sau măcar să povestească la școală că au fost. Pentru noi, singurul tărâm miraculos era groapa de gunoi de la Ochiul Boului. Toate obiectele din toate curțile de acolo proveneau. Nimeni nu cumpăra nimic de la magazin. În afară de cârciumă și de alimentară, în sat nu exista nici un magazin. Ar fi dat faliment. Nimeni nu-și imagina că e posibil să dai banii pe vreun obiect. Dacă nu-l găseai tu la groapa de gunoi, îl găsea altul, îi dădeai ceva la schimb, trocul funcționa.